

August Strindberg och gudsnamnet

Författaren August Strindberg (1849-1912) använde gudsnamnet Jehova i flera av sina verk

88

DET NYA RIKET

sig för god att arbeta åt sådana okunnighetshjältar som de gamla Faraonerna; den hjälpte honom att intaga det väl skötta Palestina och den har hjälpt baronerna Rothschild till deras inflytelserika ställning i Europa.

Utan Jehova och Schabbis hade Moses icke varit den han är. Jehova känna de flesta av mina läsare från bibliska historien, Schabbis däremot icke. Schabbis är en fläkt gädda, kokad i persilja, violrot och smör, vilken ätes om fredagarne. Detta synes vara en småsak för oss fritänkare, som sakna vördnaden för det gamla, men för Moses är det ingen småsak, ty hans största och vackraste drag är kärleken till det gamla. Är hans kärlek riktigt brinnande, så har han på dörrposten ett glaströr fyllt med papperslappar och på vilket han fingrar då han går ut och in under den bekanta bönen: »Allah ekbar barastrunt!» Judehatarne, vilka dess bättre i vårt Sverige icke äro många, kalla detta hedendom och anse »dyrkandet av termometrar» vara förbjudet i grundlagen, men lyckligtvis betyder det ingenting vad som står i grundlagen, ty det ändras så ofta.

Vår egen statskyrka, som är mindre tolerant än Moses', har även låtit förstå, att Moses enligt samma grundlag icke skulle ha rättighet att bo i Sverige, emedan han förnekar Gud, för såvitt Kristus var sann Gud, vilket dock ännu icke är lett i bevis, varför saken fått falla.

Det nya riket, utgivningsår 1882

till Herren nästan förebrående: »Hayer jag nu allt detta folket avlat eller fött, att du må säga till mig: bär dem på dina armar såsom en amma bär ett barn... Var skulle jag nu taga kött det jag allt detta folket giva skulle... Jag förmår icke allt detta folket uppehålla allena, ty det är mig för svårt. Och vill Du så göra emot mig, så slå mig hållre ihjäl...» Jehova svarar, icke ovänligt, på anmärkningarna, och föreslår till Mose hjälp väljandet av de sjuttio äldsta. Detta är ju icke den obeveklige, hämndgirige guden från gamla testamentet. Och jag grubblar icke över det; jag vet bara att jag har tider, då gamla testamentet är mig närmare än nya. Och att bibeln, för oss födda i kristendomen, har en uppfostrande kraft, det är säkert, om därför att våra förfäder i den boken inlagt psykiska krafter på samma gång den hämtat, vore svårt att säga. Helgedomar, tempel och heliga böcker äga faktiskt denna kraft som ackumulatorer, men endast för de troende, ty tron är mitt lokalbatteri utan vilket jag icke får det stumma pergamentet att tala. Tron är min motström som väcker kraft genom influens; tron är rivtyget som elektriserar glasskivan; tron är recipienten, och måste vara ledare, eljest blir intet mottagande; tron är mediets uppgivande av motståndet, varigenom rapport kan inträda.

Ensam, utgivningsår 1903

det urgamla ordet *ännu hos dem finnes*. Under samtalet med dem, sade de att de dyrka Jehova, några som en osynlig, andra såsom en synlig Gud. De berättade vidare att de icke tillåta främlingar komma till sig, utom kineserna, med vilka de leva i fred, emedan kinesiska kejsaren är av deras stam; ävensom att de äro så talrika, att de icke tro något land i världen vara mera folkrikt; vilket även är troligt, då man erinrar sig den ofantliga muren som kineserna låtit fordom uppföra till ett värn emot deras infall. Man bör fråga efter detta i Kina, och torde hända man finner det hos tartarerna. — — Dessutom har jag hört av änglarne, att de första kapitlen i skapelseboken... även finnas i det ordet, och således att Mose avskrivit det därifrån. Änglar och andar ifrån Stora Tartariet synas i det sydöstra väderstrecket och äro avskilda från de övriga, därigenom att de bo i en högre utsträckning, och ej inlåta till sig någon ifrån den kristna världen; uppstiga några till dem, bevaka de dem så att de icke må komma ut.»

Om man nu med god vilja söker att utleta meningen med detta tal, så måste man först fixera några punkter. Med Stora Tartariet menades på Swedenborgs tid, hela östra Centralasien, Mongoliet, Mandschuriet, Tibet o. s. v.

Sedan ordas om ett talrikt folk, mot vilket Stora muren var byggd: det var mongolerna. Men kinesiska kejsaren är deras vän, emedan av samma släkt: det är mandschurerna, emedan kejsarliga dynastien i Kina är mandschurisk.

En blå bok, utgivningsår 1907-1912

Fritänkaren.

DRAMATISKT UTKAST

AF

HÄRVED ULF.

(= August Strindberg)

STOCKHOLM.

HOS GUSTAF CARLSON I KOMMISSION.

1870

Fritänkaren är ett dramatiskt verk av August Strindberg 1869 under pseudonymen Ulf Härved. Verket är det tidigaste bevarade av Strindbergs dramer

KARL.

Ljufva flicka! Kan du tänka dig en människa, som inte har i sin föreställning en Gud — hon må nu kalla Honom Jehova — den stora Anden — Ödet — Försynen — eller hvad helst du vill? Namnet gör ju ingenting till saken. Se blott omkring dig; — här i nattens stillhet, då du ser den klara stjernhimmeln öfver den dunkla granskogen, — frågar du då icke: hvem har skapat allt detta? Går då icke tanken tillbaka till sjelfva skönhetens källa? — Och då du med din milda stämma talar till mig kärlekens ord — hur kärleksfull måste jag inte då tänka mig sjelfva urkärleken! Inte kunde han vara så grym och störta menskligheten i förderf för att sedan låta sin utvalde son offras! Nej, det kan inte vara så!

AGDA.

Karl, då du talar så der, kan jag ej tro, du är så ogudaktig, som man säger, och jag tycker mig höra sanningens och kärlekens röster tala genom dig; och ändå — du går aldrig i Guds hus?

KARL.

Agda! Följ mig ut i skogen och lyssna på granarnes högtidliga psalmer, då de än mäktigt brusa ut i en hymn till den Högste eller då tysta anderöster tyckas hviska om kärlek, frid och försoning och foglarnes körer stämma in — lyftes icke då känslan upp till det blåa hvalfvet, der vi ana de himmelska boningarne — fylles icke då hjertat af känslor, renare, högre än dem predikanten inom de dystra kyrkomurarne med sina hotelser och de utnötta, andefattiga kyrkosångerna förmå uppväcka? Är icke detta en gudstjenst, då jag känner mig stå närmare Gud, än jag kan göra under betrycket af hvardagslifvets små omsorger och bekymmer?

Exempel från sida 28